

Rast v EU se upočasnjuje

Novica, ki v zadnjem obdobju postaja svarilo in opomin gospodarstvu in politikam. Za nami je nekaj let visoke gospodarske rasti, obdobja, v katerem se je v naše vrste ponovno zalezel optimizem. Že nekaj mesecev pa smo priča gospodarskemu ohlajanju, umirjanju naročil, previdnejšim napovedim in predvsem vse pogostejšim svarilom, da je pred vrati nova globalna kriza. Kako se lahko nanjo pripravimo? Kje smo najšibkejši in najranljivejši?

Na GZS smo pred dvema tednoma organizirali predstavitev možnosti, da Slovenija postane referenčna država zelene mobilnosti. Avtomobilska industrija, ki je steber slovenskega izvoza, se pospešeno vključuje v nove tehnološke trende, kjer je zelena mobilnost že danes podprta s številnimi inovacijami na področju razogljčenja, elektrifikacije in avtonomne mobilnosti. Možnosti za rast in razvoj so izjemne, potrebne pa bodo še bolj ciljane razvojne politike, ki bodo podpirale inovativnost in razvoj podjetij. Čeprav je bilo ob dogodku izpostavljeno, da so strateška razvojno-inovacijska partnerstva, preko katerih tudi država z javnimi sredstvi podpira sodelovanje gospodarstva in raziskovalne sfere, dober primer učinkovite razvojne politike, pa je bila hkrati posredovana tudi ocena, da je tega sodelovanja še premalo, predvsem pa, da je pretok vrhunskega znanja na trg, v obliko novih razvojnih produktov in storitev, prepočasen in neorganiziran. Še več, še vedno obstoje številne administrativne in zakonske ovire za tržno realizacijo znanstvene produkcije.

Pred nami pa je tudi nemirno obdobje v javnem sektorju. Sindikati zahtevajo nemogoče – po zadnjih ocenah vladnih pogajalcev naj bi zahteve po višjih plačah na letnem nivoju zahtevale nekaj manj kot milijardo dodatnih proračunskih sredstev. V štiriletnem obdobju te vlade bi to pomenilo toliko, kot je predvideno za vse infrastrukturne investicije – 2. tir, tretja razvojna os, karavanški predor, obnovitev

infrastrukture, nove šole ... – vse to bi lahko naredili z denarjem, ki ga sindikati javnega sektorja zahtevajo za plače v javnem sektorju. Kar nameravajo izsiliti tudi s posameznimi stavkami in generalno stavko, če vlada ne bo popustila. Verjetno bodo tudi predstavniki sindikatov na koncu pristali na nek kompromis, ampak, za kompromis, ki ga je pripravila vladna stran in bi na letni ravni znašal dobrih 260 milijonov evrov, še slišati niso hoteli. Že zdaj pa za plače v javnem sektorju porabimo bistveno več, kot je povprečje držav Evropske unije. Vsako popuščanje sindikatom javnega sektorja bo povečalo javno-finančna tveganja ter posledično vplivalo tudi na srednjeročni gospodarski razvoj naše države.

Naravne ujme, ki so se znesle nad našimi kraji konec oktobra, so le še enkrat opozorile, da z zemljo in naravnimi viri ravnamo nepremišljeno in neracionalno. Organizacija Global Footprint Network ugotavlja, da letno porabimo za skoraj dve Zemlji naravnih surovin. Mi v Sloveniji za skoraj tri planete, ZDA pa celo za pet. Neracionalno ravnanje in uporabljanje naravnih virov ne predstavlja le vse večjih okoljskih težav in tudi stroškov, temveč tudi kratkoročno postavlja gospodarstvo v nekonkurenčen položaj.

Prihajajoča kriza, razvojni izzivi in okoljska vprašanja postavljajo številna vprašanja, na katera nimamo pripravljenih odgovorov. Ker pa imamo ambiciozne cilje, tako gospodarske kot socialne, je nujno, da iščemo tudi pot do teh ciljev. Letos bomo na 13. Vrhu slovenskega gospodarstva 28. novembra iskali Formulo uspeha za gospodarsko odličnost. S katerimi ukrepi in spremembami doseči, da bomo imeli višjo dodano vrednost in seveda tudi višje plače in socialno vzdržnost. Ker, če nič ne spremenimo, če bomo le opazovali in čakali, potem bodo cilji ostali le črka na papirju. gg

Možnosti za rast in razvoj so izjemne, potrebne pa bodo še bolj ciljane razvojne politike, ki bodo podpirale inovativnost in razvoj podjetij.

Samo Hribar Milič
odgovorni urednik

Foto: Barbara Reya